

Sygn. akt III AUa 347/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Marcjanna Górską (spr.)
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 r. w Lublinie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji wnioskodawcy M. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 11 lutego 2014 r. sygn. akt VI U 1034/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 347/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że M. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 sierpnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył M. D. domagając się jej zmiany. W uzasadnieniu podniósł, iż w okresie wskazanym w decyzji był zatrudniony w dwóch firmach brytyjskich na terenie Wielkiej Brytanii. Firmy te odprowadzały podatek od jego wynagrodzenia. Od urzędu brytyjskiego otrzymał kartę ubezpieczeniową.

Nadto podniósł, że w dniu 11 maja 2012 roku otrzymał oświadczenie z ZUS o ustaleniu i przyznaniu ustawodawstwa polskiego (winno być brytyjskiego), które w dniu 16 sierpnia 2013 roku zostało przez ZUS odwołane. Pracodawca brytyjski złożył do ZUS deklaracje (...) i (...) za wymienione okresy, które nie zostały przez ZUS uwzględnione.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie na rzecz ZUS Oddział w R. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, że wnioskodawca od 8 października 1997 roku prowadzi działalność gospodarczą i przystąpił do ubezpieczeń społecznych w nowym systemie od 25 kwietnia 2001 roku do 31 lipca 2010 roku i od 1 stycznia 2013 roku. W okresie od sierpnia 2010 roku do grudnia 2012 roku wnioskodawca składał dokumenty rozliczeniowe tylko za zatrudnionych pracowników, co potwierdza prowadzenie działalności gospodarczej w tym okresie. Nie złożył jednak dokumentów rozliczeniowych dotyczących własnego ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego w związku z prowadzoną działalnością. Organ rentowy wskazał nadto, że decyzją nr (...) z dnia 23 października 2012 roku stwierdzono, że w stosunku do skarżącego w okresie od 1 sierpnia 2010 roku ma zastosowanie polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych. Od powyższej decyzji wnioskodawca nie wniósł odwołań, zatem stała się ona prawomocna i wykonalna.

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2014 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie.

Podstawę wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Wnioskodawca M. D. od dnia 8 października 1997 roku prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w R., która została określona w PKD jako pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych. Zajmuje się produkcją reklam tj. tworzeniem billboardów, szyldów, oklejaniem autobusów, a także wydrukami reklam wewnątrz budynków firm. Początkowo działalność gospodarczą prowadził razem ze współnikiem, a od 2001 roku wykonuje ją sam. Świadczy usługi w zakresie promocji firm pod względem reklamowym i marketingowym na obszarze całego kraju, a także zajmuje się tworzeniem stron internetowych. Obecnie zatrudnia jedną osobę na ¼ etatu oraz stażystę.

Wnioskodawca wskazał, iż od dnia 1 sierpnia 2010 roku pracował w (...) Ltd. w Wielkiej Brytanii na stanowisku konsultanta biznesowego obsługi klientów. Umowę zawarł za pośrednictwem poczty (przesłano mu umowę i ją odesłał), nigdy nie był w siedzibie firmy. Jego praca polegała na promowaniu i zachęcaniu do kupna produktów firmy tj. programów operacyjnych i zakładowych, produktów do transportu wewnątrzzakładowego, a także oferował obsługę firm pod względem księgowym. Z klientami spotykał się bądź w siedzibach ich firm, bądź w kawiarniach lub restauracjach. Ubezpieczony nie podpisywał umów w imieniu pracodawcy, a jedynie przedstawiał oferty. Bieżące zlecenia pracodawcy przekazywał mu drogą pocztową lub sporadycznie poprzez menagera, z którym spotykał się w L.. Za pracę otrzymywał miesięczne wynagrodzenie, niezależne od ilości zdobytych klientów. Pracował przez 15 – 20 dni miesięcznie. Od dnia 1 kwietnia 2011 roku M. D. był natomiast zatrudniony w (...) Ltd. na stanowisku zastępcy przedstawiciela handlowego.

Jego praca polegała na wyszukiwaniu potencjalnych klientów i przedstawianiu im ofert w zakresie zarządzania firmą tj. doboru kadr, przeprowadzania rekrutacji pracowników, działalności marketingowej.

Relacje ze spotkań z klientami, wnioskodawca przekazywał ustnie menagerowi firmy. Pracując w w/w firmach nie otrzymywał żadnych dokumentów potwierdzających wykonaną przez niego pracę, nie składał żadnych potwierdzeń o odbytych spotkaniach z klientami i z tych spotkań nie był rozliczany.

W okresie pracy za granicą, w swojej firmie zatrudniał natomiast pracowników, którym zlecał czynności m.in. tworzenie stron internetowych.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w dniu 1 marca 2012 roku wszczął postępowanie wyjaśniające w zakresie właściwego ustawodawstwa dotyczącego obowiązku ubezpieczeniowego w związku z prowadzoną przez wnioskodawcę działalnością gospodarczą i jednoczesnym pozostawaniem w zatrudnieniu w Wielkiej Brytanii. Organ rentowy po uzyskaniu od wnioskodawcy wyjaśnień oraz dokumentów w postaci odcinków płacowych potwierdzających wypłatę wynagrodzenia, świadectwa pracy z firmy (...) Ltd., druku (...)– roczne rozliczenie podatkowe od pracodawcy za rok 2010/2011, (...) wydanej przez brytyjski urząd potwierdzającą

okoliczność posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, umowy o pracę z (...) Ltd., zaświadczenia od obecnego pracodawcy ((...) Ltd.) oraz biletów lotniczych na trasie W. – L. w dniu 11 maja 2012 roku ustalił, iż M. D. od dnia 1 sierpnia 2010 roku podlega ustawodawstwu brytyjskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych, wskazując jednocześnie, iż powyższe ustalenie ma charakter tymczasowy, bowiem opiera się na złożonych przez niego dokumentach i może zostać unieważnione.

W dniu 16 sierpnia 2012 roku Brytyjska Administracja (...) i (...) przesłała organowi rentowemu pismo, w którym nie zgodziła się na ustalenie M. D. ustawodawstwa brytyjskiego jako osobie zatrudnionej na terenie Wielkiej Brytanii i wykonującej działalność na własny rachunek w Polsce, bowiem zachodzi wątpliwość co do faktu jego przebywania i zatrudnienia w Wielkiej Brytanii oraz prowadzenia działalności przez firmy, w których był zatrudniony na terenie Wielkiej Brytanii. Wskazano, iż administracja brytyjska nie znalazła żadnych dowodów prowadzenia działalności gospodarczej przez firmy, z którymi skarżący podpisał umowy o pracę tj. (...) Ltd. i (...) Ltd. Nie ma również możliwości kontaktu z w/w firmami, dlatego też na terenie Wielkiej Brytanii zaliczane są do kategorii „spółek na skrzynkę pocztową” tj. nie mających swojego miejsca prowadzenia działalności w Wielkiej Brytanii, a tylko pod adres ich siedziby kierowana jest korespondencja i nie wykonują tam działalności, przez co brytyjska instytucja ubezpieczeniowa nie wystawi M. D. dokumentu A1 potwierdzającego odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia społecznego w Wielkiej Brytanii.

W związku z powyższym pozwany Zakład decyzją z dnia 23 października 2012 roku stwierdził, iż od dnia 1 sierpnia 2010 roku w stosunku do wnioskodawcy ma zastosowanie polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych. Mając na względzie stanowisko brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, organ rentowy uznał, że praca ubezpieczonego jest świadczona tylko w Polsce przez co nie ma do niego zastosowania art. 13 rozporządzenia 883/2004 lecz art. 11 ust. 3 lit. a, który stanowi, że osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego. Wskazano, że w sprawie niniejszej miało zastosowanie ustawodawstwo polskie.

W nawiązaniu do wydanej decyzji, M. D. wystosował pismo do organu rentowego w dniu 14 listopada 2012 roku, w którym podniósł, że powyższa decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, gdyż organ rentowy zmienił właściwe ustawodawstwo, po tym jak stało się ono ostateczne na zasadzie art. 16 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009.

Organ rentowy nie uwzględnił powyższego stanowiska i w dniu 16 stycznia 2013 roku wszczął postępowanie wyjaśniające dotyczące ustalenia okresu podlegania M. D. ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W trakcie tego postępowania ustalono, że M. D. prowadząc od 08 października 1997 roku pozarolniczą działalność gospodarczą dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego m.in. od 25 kwietnia 2001 roku do 31 lipca 2010 roku oraz od 01 stycznia 2013 roku, zaś w okresie od sierpnia 2010 roku do grudnia 2012 roku składał jedynie dokumenty rozliczeniowe tylko za zatrudnionych pracowników natomiast nie zgłosił siebie do ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w w/w okresie.

Z tego też powodu organ rentowy zobowiązał pełnomocnika wnioskodawcy do złożenia prawidłowych dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych za sporny okres od 1 sierpnia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku, zakreślając siedmiodniowy termin dokonania tej czynności – pełnomocnik M. D. nie przedłożył wskazanych dokumentów. W rezultacie organ rentowy w dniu 15 marca 2013 roku wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że kwestią sporną, zdaniem skarżącego, było niewłaściwe ustalenie przez organ rentowy jakiemu ustawodawstwu podlegał wnioskodawca w zakresie ubezpieczeń społecznych od dnia 1 sierpnia 2010 roku tj. od dnia zawarcia umowy o pracę z (...) Ltd. do dnia 31 grudnia 2012 roku, w konsekwencji czego niezasadnie była wydana decyzja z dnia 15 marca 2013 roku.

Dokonując prawnej oceny dokonanych wyżej ustaleń faktycznych, Sąd Okręgowy stwierdził, że w przedmiotowej sprawie zastosowanie znajduje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29

kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE 1 166 z dnia 30 kwietnia 2004 r. ze zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 roku dotyczące wykonywania wskazanego rozporządzenia.

Sąd wskazał, że sytuacja, w której pracownik wykonuje w jednym państwie członkowskim działalność gospodarczą zaś w innym kraju pracuje na podstawie umowy o pracę, jest uregulowana w art. 11 oraz art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004. Zgodnie z powyższymi przepisami osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, natomiast osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną.

Z kolei zgodnie z przepisem art. 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia nr 883/2004 oraz art. 14 ust. 5b rozporządzenia nr 987/2009. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu.

Odnosząc przestawiony stan prawny do okoliczności faktycznych sprawy niniejszej, Sąd Okręgowy przyjął, że warunkiem ustalenia dla wnioskodawcy ustawodawstwa Wielkiej Brytanii w zakresie ubezpieczeń społecznych w okresie od 1 sierpnia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku było udowodnienie przez wnioskodawcę, że umowy o pracę z firmami (...) Ltd. i (...) Ltd. wykonywał na terenie Wielkiej Brytanii. Ubezpieczony, jak zauważył Sąd pierwszej instancji, w spornym okresie podlegałby prawu Wielkiej Brytanii, gdyby w sposób wiarygodny wykazał, że istotnie był zatrudniony na podstawie umów o pracę z pracodawcą w Anglii i opłacał składki na ubezpieczenie społeczne.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, ubezpieczony nie sprostował powyższemu zadaniu, bowiem zarówno on jak i jego pracodawca nie udowodnili przed brytyjskim ubezpieczycielem, że wnioskodawca w spornym okresie faktycznie wykonywał pracę na terenie tego kraju. Za takim ustaleniem, zdaniem Sądu, nie przemawiają przedłożone w sprawie umowy o pracę. Jak podała Brytyjska instytucja ubezpieczeniowa (...), wielokrotnie zwracała się do spółek o udokumentowanie ich działalności w Wielkiej Brytanii, jednakże nie otrzymywała żadnych odpowiedzi, a pisma zostały zwracane z adnotacją, iż adresat nie jest znany. Zarejestrowane firmy nie mają faktycznego miejsca działalności na terenie Wielkiej Brytanii, a adresy których używają są wirtualnymi adresami, użytymi wyłącznie w celu rejestracji firm jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Wielkiej Brytanii. Ponadto jak wynika z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Królewskiego Urzędu Skarbowego i (...), dyrektorem spółki (...) Ltd., w której miał być zatrudniony skarżący jest I. K., który jest również dyrektorem innych spółek na terenie Wielkiej Brytanii, w tym (...) Ltd., w której wnioskodawca obecnie miał być zatrudniony. W tej sytuacji, gdy Brytyjska Administracja (...) i (...) odmówiła wnioskodawcy ustalenia ustawodawstwa brytyjskiego jako osobie zatrudnionej na terenie Wielkiej Brytanii, to zdaniem Sądu, organ rentowy w oparciu o art. 83a ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych prawidłowo wszczął postępowanie i wydał decyzję z dnia 23 października 2012 roku.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że organ rentowy prawidłowo ustalił podleganie ubezpieczonego prawu polskiemu wobec okoliczności, iż podleganie ubezpieczeniu brytyjskiemu nie zostało w żaden sposób udowodnione. Zdaniem Sądu, przedstawione przez wnioskodawcę dowody w postaci dokumentów tj. payslipów, świadectwa pracy z firmy (...) Ltd., druku P60, (...), umowy o pracę z (...) Ltd., zaświadczenia od obecnego pracodawcy ((...) Ltd.), a także dowód podróży pomiędzy Wielką Brytanią a Polską przedstawiając pojedyncze bilety lotnicze na trasie W. – L., w ocenie Sądu są niewystarczające, by uznać iż wnioskodawca wykonywał pracę za granicą wobec jednoznacznego stanowiska brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej (...) o niepodleganiu M. D. ustawodawstwu brytyjskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych. Na poparcie swojego stanowiska Sąd Okręgowy powołał wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 9 lipca 2013 roku III AUa 1956/11 i z 8 listopada 2012 roku III AUa 2492/11.

Reasumując swoje rozważania, Sąd Okręgowy stwierdził, że całokształt dokonanych ustaleń wskazuje na prawidłowość decyzji wydanej w dniu 23 października 2012 roku i w konsekwencji wszczęcia postępowania o podleganiu ubezpieczeniom społecznym wnioskodawcy od 1 sierpnia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku z tytułu prowadzenia przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej.

Według Sądu, bezsporne bowiem jest, iż wnioskodawca w tym okresie prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) w R. zajmującą się usługami w zakresie technologii informatycznych i komputerowych. Nadto zatrudniał pracowników od których w okresie od sierpnia 2010 roku do grudnia 2012 roku składał dokumenty rozliczeniowe natomiast nie zgłosił siebie do ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia w/w pozarolniczej działalności gospodarczej. W konsekwencji stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym

W związku z powyższym, w ocenie Sądu pierwszej instancji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie powyższych ustaleń oraz w oparciu o: wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dokumentów zewidencjonowanych na koncie płatnika, decyzji z dnia 23 października 2012 roku określającej dla skarżącego polskie ustawodawstwo prawidłowo uznał, że wnioskodawca M. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w spornym okresie od 01 sierpnia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku podlega obowiązkowym ubezpieczeniom; emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z tych względów i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

Apelację do tego wyroku złożył ubezpieczony M. D. reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

1. naruszenie prawa materialnego mające wpływ na wynik sprawy, mianowicie art. 11 oraz art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej „rozporządzenie nr 883/2004”) poprzez jego niezastosowanie przez Sąd Okręgowy, na skutek czego ubezpieczony został niezasadnie objęty obowiązkiem ubezpieczenia na terenie RP mimo tego, że zgodnie z tym przepisem, osoby do których stosuje się powyższe rozporządzenie podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, a zatem wykluczone jest nakładanie przez państwa członkowskie obowiązków na osoby, do których ma zastosowanie rozporządzenie nr 883/2004, jeżeli na podstawie przepisów rozporządzenia podlegają systemowi zabezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego – i przez to nierozpoznanie sprawy,

2. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 i 2 k.p.c. - poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego i mimo tego stwierdzenie, jakoby ubezpieczony nie wykazał przesłanek jego podlegania pod brytyjski system ubezpieczeń społecznych, mimo braku podstaw do takiej oceny w związku z przedstawieniem przez ubezpieczonego takich dowodów podczas jego przesłuchania na rozprawie (oraz dokumentami załączonymi do odwołania),

- dowolne, sprzeczne z zasadą wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i z zasadami doświadczenia życiowego uznanie, jakoby ubezpieczony nie podlegał pod brytyjski system ubezpieczeń społecznych, podczas gdy ze stanu faktycznego i z załączonych do akt sprawy dowodów wynikają wnioski odmienne,

b) art. 328§ 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd Okręgowy pominął dowód z przesłuchania ubezpieczonego na rozprawie.

Zarzucając powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania ubezpieczonego w całości, zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych ewentualnie w przypadku stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny zajścia okoliczności, o których mowa w art. 386 § 4 k.p.c. uchylenie zaskarżonego wyroku i

przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Radomiu, a to z racji nierozpoznania przez ten Sąd istoty sprawy.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł między innymi, iż Sąd pierwszej instancji nie zastosował niezwykle ważnego istotnego orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 roku, sygn.. akt II UK 333/2012 i wynikających z tego wyroku wskazań odnośnie sposobu postępowania w tego typu sprawach, wskazując, iż przedmiotowe orzeczenie wydane zostało w analogicznym stanie faktycznym. Cytując część uzasadnienia wymienionego wyroku Sądu Najwyższego, apelujący podniósł, że Sąd Okręgowy niesłusznie przyjął w ślad za organem rentowym, jakoby ubezpieczony miał obowiązek weryfikacji istnienia firm pod adresami wskazanymi w umowach o pracę, które ubezpieczony z tymi podmiotami zawarł. Taka ocena dowodów, zdaniem skarżącego, stoi także w sprzeczności ze wskazaniami zawartymi w powołanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego oraz z treścią rozporządzenia 883/2004. W ocenie apelanta, nie stoi na przeszkodzie uznaniu podlegania ubezpieczonego pod brytyjski system ubezpieczeń społecznych fakt, iż firmy, z którymi zawierał umowy o pracę, zostały uznane przez brytyjską instytucję ubezpieczenia społecznego jako „firmy-skrzynki”. Nadto apelujący podniósł, iż ubezpieczony w toku rozprawy składał szczegółowe wyjaśnienia odnośnie okoliczności podjęcia pracy, do których jednak Sąd pierwszej instancji nie odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona i jako taka podlegała oddaleniu albowiem zaskarżony wyrok jest zgodny z prawem.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż zarówno rozważania Sądu pierwszej instancji, jak i treść apelacji ubezpieczonego, w znakomitej większości odnoszą się do kwestii niemających zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy, przedmiotem kontroli Sądu była decyzja pozwanego Zakładu z dnia 15 marca 2013 roku stwierdzająca, że M. D. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 sierpnia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku. Treść tej decyzji oraz odnoszące się do niej odwołanie ubezpieczonego, wyznaczały zatem zakres i przedmiot postępowania sądowego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r., II UZ 1/11 - LEX nr 844747).

W rezultacie istota sprawy sprowadzała się do ustalenia, czy pozwany organ rentowy był uprawniony do rozstrzygnięcia w przedmiotowej materii w oparciu o ustawodawstwo polskie, a następnie czy zaistniały przesłanki objęcia M. D. obowiązkowym ubezpieczeniem wskazanym w zaskarżonej decyzji z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Mylnie zatem Sąd pierwszej instancji uznał, że w rozpoznawanej sprawie znajdują zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE 1 166 z dnia 30 kwietnia 2004 roku ze zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 roku dotyczące wykonywania tego rozporządzenia.

Uszło bowiem uwadze Sądu, że wątpliwości dotyczące ustalenia ustawodawstwa właściwego dla potrzeb ubezpieczenia społecznego wnioskodawcy, który wykonując pracę najemną w Wielkiej Brytanii, prowadził jednocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą w Polsce i tu zamieszkiwał, zostały rozstrzygnięte decyzją Zakładu z dnia 23 października 2012 roku, w której stwierdzono, że w stosunku do M. D. ma zastosowanie polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych. Decyzja ta, wobec jej niezaskarżenia, jest decyzją ostateczną, a to oznacza, iż Sąd jest związany zawartym w niej rozstrzygnięciem. Jak stwierdził bowiem Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 września 2011 roku, II UZP 8/11 (LEX nr 1106741), akceptowanym przez Sąd Apelacyjny, „zgodnie z zasadą domniemania prawidłowości aktów administracyjnych oraz zasadą uwzględniania przez sądy powszechne skutków prawnych orzeczeń organów administracyjnych, która ma swoje źródło w prawnym rozgraniczeniu drogi sądowej i drogi administracyjnej, sąd

ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją, od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁹ k.p.c. ani nie podważyła jej skuteczności w inny prawem przewidziany sposób”.

Taki stan rzeczy powoduje, iż ustalenia i wywody Sądu Okręgowego odnoszące się do okoliczności mających znaczenie dla określenia ustawodawstwa właściwego z zakresu ubezpieczeń społecznych, są bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a w części zawierającej ocenę tytułu ubezpieczenia wnioskodawcy w postaci umów o pracę zawartych z firmami brytyjskimi, są niedopuszczalne z uwagi na mające w tej kwestii zastosowanie normy kolizyjne, t.j. w tym przypadku art. 13 ust. 3 powołanego wyżej rozporządzenia podstawowego z dnia 29 kwietnia 2004 roku (vide: powołany w apelacji wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 roku, II UK 333/12 – LEX nr 1350307).

Kwestia właściwego ustawodawstwa została bowiem jednoznacznie przesądzona decyzją ostateczną z dnia 23 października 2012 roku, a zatem prawidłowość zawartego w niej rozstrzygnięcia nie mieściła się w kognicji Sądu pierwszej instancji.

W świetle powyższych rozważań, nie jest zasadny zarzut apelacji dotyczący naruszenia prawa materialnego, t.j. art. 11 oraz art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej „rozporządzenie nr 883/2004”) poprzez jego niezastosowanie przez Sąd Okręgowy, na skutek czego ubezpieczony został niezasadnie objęty obowiązkiem ubezpieczenia na terenie RP mimo tego, że zgodnie z tym przepisem, osoby do których stosuje się powyższe rozporządzenie podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, a zatem wykluczone jest nakładanie przez państwa członkowskie obowiązków na osoby, do których ma zastosowanie rozporządzenie u (...), jeżeli na podstawie przepisów rozporządzenia podlegają systemowi zabezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego – i przez to nierozpoznanie sprawy.

Przepisy te nie miały bowiem zastosowania w rozpoznawanej sprawie ponieważ zaskarżona decyzja nie dotyczyła ustalenia ustawodawstwa właściwego dla ubezpieczenia społecznego wnioskodawcy, co zostało wyżej omówione.

Z tych samych powodów niezasadne są zarzuty naruszenia prawa procesowego, t.j. art. 233 § 1 i 2 k.p.c.

Chybiony także jest zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w sposób wskazany w apelacji. Okoliczności dotyczące podjęcia pracy w Wielkiej Brytanii oraz jej przebiegu pozostawały bowiem bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej.

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy posiadało natomiast ustalenie, czy spełnione zostały warunki do objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym określone w powołanych przez Sąd pierwszej instancji przepisach, t.j. w art 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 oraz art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 1442).

Odnosząc się w tym miejscu do przedmiotowej kwestii, wskazać należy, iż prowadzenie przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w okresie objętym zaskarżoną decyzją, jak prawidłowo zauważył Sąd pierwszej instancji, nie było okolicznością sporną. Zeznając w tym zakresie M. D. potwierdził prowadzenie działalności gospodarczej, szczegółowo opisał jej przedmiot oraz sposób prowadzenia. Poza tym w okresie objętym decyzją wnioskodawca jako płatnik składek przedkładał dokumenty rozliczeniowe dotyczące zatrudnionych przez niego pracowników. Nie ma zatem wątpliwości, że podlegał ubezpieczeniom społecznym wymienionym w zaskarżonej decyzji, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Oznacza to, że zaskarżony wyrok oddalający odwołanie od przedmiotowej decyzji jest zgodny z prawem.

Mając te wszystkie względy na uwadze i z mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.